

Aastaaruanne 2017

Tamsalu raamatukogu

Elanike arv 2915

1. Põhilised tegevussuunad

Möödunud aasta tegevuse põhisuundadeks oli vaba aja kvaliteetse veetmise võimaldamine koos väärtkirjandusega, andmebaaside kasutamise ning kirjandussündmuste aktiivne tutvustamine erinevatele sihtrühmadele.

Möödunud aasta parim sündmus oli kauaoodatud kevadine lugemissaali remont.

Meeldejäävaks kultuurielamuseks kujunes kohtumine kirjanik Hinge Kaljundiga.

Hästi on vastu võetud raamatukogus eksponeeritud erinevaid näitusi, mida on huvitav vaadata nii Tamsalu inimestel kui ka kaugemalt tulijatel.

Suur edasimineku laenuus kvaliteedi parandamisel oli ajakirjadele vöotkoodide lisamine.

2017. aasta oli laste ja noorte kultuuriaasta, mille jooksul innustati lapsi ja noori kultuurist osa saama. Kooliõpilased käisid koos klassiga mitmel korral raamatukogus uudistamas rändnäitust raamatu- seljaluulest. Mõlema lasteaia mudilased võtsid ette talvise teekonna, et saada osa Karupoeg Puhhi 90-ndast juubelist. Tähistasime ka lasteraamatupäeva, Aino Perviku juubelit ning erinevaid kevadisi teemapäevi.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukoguvõrgu struktuur ja juhtimine

2017. aastal oli muutusi lahtiolekuaegades, 6-päevane lahtiolekuaeg kahanes argipäevade peale, kui tööle jäi vaid üks raamatukoguhoidja. Raamatukogu oli ajutiselt avatud ka 4 päeva nädalas, seoses raamatukoguhoidja töövõimetusega.

Raamatukoguteenuste kvaliteedihindamine on plaanis teha aasta jooksul.

Teeninduspiirkonna elanike arv kahaneb aasta-aastalt, samas suureneb pensionäride osakaal. Neile sobivad hommikused raamatukogu külastamised, väga hästi on vastu võetud kolmapäev, kui uks on avatud kella 9-st. Kahjuks on nii, et töökohad ei ole elukohas ja seetõttu paljud endised külastajad enam raamatukokku ei jõua. Raamatukogu külastavad ka teeninduspiirkonnast kaugemal elavad inimesed.

2.2 Eelarve

Põhieelarve	Seisuga 31.12.16	Seisuga 31.12.17	Muutus %
Eelarve kokku	26.325	25.727	-6,7%
Personalikulu	19.290	17.262	-8,9%
Komplekteerimiskulu	8.519	8.545	+0,9%
sh KOV-lt	3.150	3.167	+0,9%
sh riigilt	5.369	5.378	+1%
Infotehnoloogiakulu	0.729	0.756	+0,9%
Täienduskoolituseks	0.235	0.042	-82%
Üritusteks, näitusteks	0.058	0.029	-50%

2.3 Projektid

Projekte ei ole kirjutanud, kui edaspidi vajadus tekib, võib proovida.

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Kahjuks raamatukogu juhataja sai 2017. aastal tööl olla vaid 3 kuud. Kuna tööl on üks raamatukoguhoidja, seetõttu on raamatukogu avatud viiel päeval nädalas ning laupäeviti suletud. Seoses Tamsalu raamatukogu juhataja ning raamatukoguhoidja peatatud töölepingutega (pikaajaline töövõimetus) olid sügisel tublid asendajad Vajangu ja Assamalla raamatukogust ning üliõpilane oma perekonnast.

2.2.1 Ülevaade täienduskoolitustest

Eesti ulmekirjandus – mis elukas see on?	LVKRRK	1
Kirjastamise üldisest seisust ja Tänapäeva kirjastuse tegemistest	LVKRRK	1
Kuidas kasutada ruumi kui ruumi ei ole?	LVKRRK	1
Põhjamaade kirjandus	LVKRRK	1
Täiskasvanu kui õppija	LVKRRK	1
Ülevaade uuemast noortekirjandusest	LVKRRK	1
Noored ja raamatukogu	LVKRRK	1
Õppereis Tallinna	LVKRRK	1
Pildi sisse minek	LVKRRK	1
Kirjandustuur	LVKRRK	1

Koolitused on vajalikud ja üldharivad. Eriti jäi meelde õppereis Tallinnasse ning uuenenud Rahvusraamatukoguga tutvumine.

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Avalikke esinemisi ei olnud.

2.4.4 Erihariduse omandamine

Õppijaid ei ole.

2.4.5 Töötajate tunnustamine

Raamatukogu töötajad said tänukirja Lääne-Virumaa Keskraamatukogust pikaajalise kultuuri ja lugemist väärtustava tegevuse eest.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine. Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht

Raamatukogu asub samas hoones alates 1980. aastast. Raamatukogu valgustus ei vasta tänapäeva nõuetele. Elektrisüsteem vajab renoveerimist, puudub kaitsemaandus. Novembri lõpus sai vahetada mitu läbipõlenud avariivalgustit. Samuti sai paigaldatud välisseinale õuevalgusti, sest raamatukogu ees olevad trepid olid pimedal ajal ohtlikud.

Aprillikuus algas lugemissaalis kauaoodatud remont, millele eelnes ruumi tühjendamine riulitest. Nõukogudeaegne pleekinud ja auklik vaipkate vajas juba ammu vahetamist. Nüüd on maas kaas-aegne kulumiskindel PVC põrandakattematerjal. Värviti ka ruumi seinad, kahjuks napp eelarve ei võimaldanud renoveerida lage. See on järgmiste aastate teema.

Siiani ei ole lahendust leidnud suvised vihmavalingud läbi lamekatuse, mis kahjustavad nii raamatuid kui ka mööblit.

Kuna kaitsemaandus puudub, ei saa paigaldada tänapäeva elektriohutuse nõuetele vastavaid pistikupesasid.

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimestele.

Osaline juurdepääs on tagatud, kui avada suured lugemissaali aknad. Välis- ja sisetrepid on takistuseks liikumispuudega inimestele. Puudub kaldtee.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia vallas

Raamatukogu külastajate käsutuses on 2 arvutit, millest 1 on ühendatud printeriga. Seda kasutatakse kõige sagedamini, sest enamasti kodudes väljaprintimise võimalus puudub.

Töötajatele on 2 arvutit, kasutusel on Windows 10.

3.Kogud

3.1 Komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Kogude täiendamisel on prioriteediks Eesti riiki, ajalugu ja kultuurilugu käsitlevad teosed. Ilukirjanduse puhul on eelistatud eesti autorid, samuti on lastekirjandusega. Tõlkeline väärtkirjandus on ka laialdaselt esindatud. Viimaste aastate osakaal on tunduvalt ilukirjanduse poole kaldu, vähem sai tellida teabekirjandust. Põhjus võib peituda tõsiasjas, et lugejad kasutavad üha enam teabe saamiseks interneti võimalusi. Raamatukogu külastatakse ajaviitekirjanduse hankimise eesmärgil.

Edetabelis on lugemisvara ilmumisaastatega 2016 – 2017. Eesti autoritest on endiselt soositumad Erik Tohvri, Ira Lemberi ning Indrek Hargla raamatud. Populaarseks on saanud Mart Kadastiku ja Heli Künnapase teosed.

Endiselt on suur huvi „Minu...“ sarja raamatute vastu. Arvestama peab ka õpilaste vajadusega kohustusliku kirjanduse järele. Vanemaealisi huvitavad endiselt ajalooramatud ja biograafiad. Palju mõjutab ostueelistusi ka meedias kajastatu, sest küsitakse sageli reklaamitud teoseid.

Enimlaenutatud:

E. Tohvri „Irdabielu“

T. Toomet „Vanaduse võlud“

M. Raud „Kus ma olen ja kuidas sina võid palju kaugemale jõuda“

T. Lall „Ära armasta mind enam“

H. Groen „Salapäevik“

Lastekirjanikest on endiselt esirinnas Andrus Kivirähk, Ilmar Tomusk ja Kristiina Kass.

Populaarsemad ajakirjad:

„Kroonika“

„Naisteleht“

„Kodukiri“

„Pere ja kodu“

„Tiiu“

Endiselt ei leia kasutamist kultuuriperioodika.

Annetatud raamatuid oli 21 ehk 3% kogude juurdekasvust.

Riigi poolt saadud raha raamatute ostuks on 5378.- ja KOV raha 2000.-, see on täiesti piisav summa. Järelkomplekteerimiseks saab kasutada erinevaid sooduspakkumisi ja kampaaniaid.

Kuna lasteosakonnas 35% raamatutest puudusid vöötкодid, siis kulus terve detsembrikuu nende lisamisele.

3.1.1 Raamatute komplekteerimine (trükis + e-raamat)

2017. aastal tuli juurde 654 raamatut, neist venekeelseid 118. Venekeelsed raamatud on ostetud firma Sinonim OÜ vahendusel kohapeale tulnud pakkuja käest.

Vananev lugejaskond eelistab paberramatut, seega e-teavikute järele nõudlust ei ole.

Raamatu keskmine hind on 13.-

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

2017. aastal lisandus 26 nimetust ajakirju, neist 2 lastele. 3 ajakirja on vene keeles. Ajalehti saabus 8 nimetust. Perioodikale kulus 1147.- KOV-i poolt eraldatud komplekteerimissummast. Kultuuriperioodikast on olemas Tuna, Looming, Kunst.ee, Muusika, Raamatukogu, Hea laps ja

Täheke. Kahjuks kurdab tavalugeja, et tekst on liiga keeruline ja jääb arusaamatuks. Lapsed ise ajakirju ei laenuta, vahel teeb seda ema või vanaema.

Ajakirjade laenutuskirius muutus tunduvalt paremaks, kui sai perioodikale lisada endaprinditud vötkoodid.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Uusi auviseid ei saabunud.

3.2 Inventuurid, mahakandmised

Viimane inventuur oli 2012. aasta sügisel. Järgmine inventuur on plaanis 2018. a. märtsis. Mahakandmisi on järjepidevalt, 2017. aastal sai üle kontrollida lasteosakonna raamatud, põhjuseks liigne eksemplaarsus, lagunened ja aegunud teavikud. Kokku sai kustutada 1189 raamatut. Seekord oli mahakantud teavikuid tunduvalt rohkem kui juurdesaabunuid (654).

Raamatukogu esikus on aeg-ajalt riikul, kust külastajad saavad kaasa võtta mahakantud ajakirju, ajalehti ja raamatuid.

Ringlus on 0,8

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Teeninduskorraldus ja teenused jäid samaks. Endiselt on printimine tasuline ning võlglaled maksavad viivist. Rahule võib jääda laenutustähtaja pikendamise võimaluse kasutamiseiga kodulehelt, see on populaarne noorema põlvkonna seas.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine

Külastajatel on kasutada 2 arvutit, täiskasvanutele (443 korda) ja lastele (297 korda). AIP-i kasutamine vähened pidevalt, vajatakse printimist ja koopiate tegemist, harvem skaneerimist.

Tavaliselt makstakse arveid ja kontrollitakse oma e-posti.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused

Teeninduspiirkonna elanikkond vähened aasta jooksul 79 inimese võrra.

Raamatukogu	Lugejad 2016	Lugejad 2017	Muutus (+/-)
Tamsalu	560	544	-16

Raamatu-kogu	Külastused 2016	Külastused 2017	Muutus (+/-)	Virtuaal-külastused 2016	Virtuaal-külastused 2017	Muutus (+/-)
Tamsalu	8316	6554	-1762	3948	4514	+566

Külastuste arvu langus võib olla seotud raamatukogu avatud päevade arvuga.

Raamatu-kogu	Laenut-d 2016	Laenut-d 2017	Muutus (+/-)	Päringud 2016	Päringud 2017	Muutus (+/-)
Tamsalu	23641	18559	-5082	110	101	-9

Keskmiselt laenutas iga lugeja 34 raamatut aastas. Pidevalt vajatakse valikute tegemisel töötaja-poolset suunamist. Lugejate eelistuseks on endiselt ajaviitekirjandus.

Registreeritud infopäringute arv vähened.

Palju kasu on olnud aasta alguses ostetud lugemisprillidest, mis hädalisi nii riuli vahel kui ka arvuti taga aitavad.

4.3 RVL teenindus

RVL teel saadud raamatuid oli 96 ning välja laenutatud 210. Endiselt teevad seda raamatukogu töötajad ise. Aktiivselt vahetame raamatuid oma valla piires.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

2017. aastal saabus lasteosakonda 104 raamatut, neist 4 annetust. 57 oli välisautoritelt ning 35 eesti kirjanikelt, 12 liigikirjanduse raamatut. Abiks raamatute valimisel on Kultuuriministeeriumi ning Lastekirjanduse Keskuse soovitusel. Uuendamist vajab ka kohustuslik kirjandus, mitu lagunenu raamatut sai asendatud uute väljaannetega ning suurendatud eksemplaarsust. Jätkuvalt on populaarsed koolinoortele suunatud romaanid.

4.4.2 Laste- ja noorte raamatukogu kasutamine

Rmtk	Lug-d 2016	Lug-d 2017	Muut. (+-)	Kül-d 2016	Kül-d 2017	Muut. (+-)	Laen. 2016	Laen. 2017	Muut. (+-)
Tam- salu	169	136	-33	2276	1521	-755	1545	1190	-355

4.4.3 Laste –ja noorteteenindus sh. lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine

Selleks, et kujundada lastest raamatuinimesi, ei piisa vaid raamatukogutöötajast. Lastevanemete toetus on väga oluline. Laste lugemise statistilised numbrid vähenevad iga aastaga. Seda soosib arvutite ja nutitelefoni rohkus. Lasteosakonda külastavad ja laenutavad tihti lapsevanemad. Lapsed ise jõuavad küll raamatukokku, kuid sisustavad oma aega ilma raamatuta. Kooli kohustuslik kirjandus valitakse kuldreegli järgi- mida õhem, seda parem.

Lapsed moodustavad raamatukogu kasutajatest 25%, külastustest 23% ja laenutustest 6,4%

Endiselt on hea koostöö Tamsalu ja Säase lasteaiaaga.

Igal talvel algab koolis olümpiaadide periood. Siis leiavad paljud kooliõpilased tee raamatukokku. Kahjuks on nimekirjas teoseid, mida leidub vaid mõnes maakonna raamatukogus. Abi saavad ka gümnaasiumi õpilased oma uurimistöde kirjutamisel.

Muret teevad lapsed, kes hilinevad oma raamatute tagastamisega.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused : ülevaade, millised olid põhiteemad ja millised suuremad üritused

2017. aasta oli väljakuulutatud laste- ja noorteaastana.

Jaanuarikuus toimusid mitmele lasteaia rühmale raamatu „Karupoeg Puhh“ ilmumise 90. aastapäevale pühendatud teemahommikud. Selleks õnnestus kaasata Tallinna Ülikooli infoteaduse üliõpilane, tulevane raamatukogutöötaja.

Säase lasteaia tõi tähistasime lasteraamatupäeva ning sai tutvustada H. C. Anderseni elu ja muinasjutte. Aprillikuus oli ka Aino Perviku juubel, siis olid külas Tamsalu lasteaia mudilased.

Säase lasteaiale sai korraldada veel kevadise teemahommiku putukatest. Äratundmisrõõmu lastevanematele pakkus sügisene mudilaste joonistusnäitus (Tamsalu lasteaed Kröll 5-6-aastased). Aprillikuus tõi rändnäitus raamatuseljaluulest mitu klassitait koolinoori raamatukokku.

Aasta jooksul oli lasteosakonnas 12 raamatute väljapanekut, tavaliselt mõnel päevakohasel teemal, mõned neist:

„Tiia Toomet – 70“

„Aino Pervik – 85“

„Astrid Lindgren – 110“

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Spetsiaalseid raamatukoguteenuseid erivajadustega sihtrühmale ei ole. Vallas asub hooldekodu, selle juhataja on mitmel korral viinud hoolealustele mahakantud ajakirju.

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond.

4.6.1 kohalikul tasandil

Kuna raamatukogu asub kultuurimajaga ühes hoones, siis suured üritused toimuvad aktiivselt teisel pool seina. Silmaringi avardamiseks sobivad raamatukokku eelkõige erinevad näitused. Päevakajalistelt raamatunäitustelt laenutatakse meeleldi lugemisvara koju.

Mõned näited:

„Maa elu lugu“

„Oskar Luts – 130“

„Eestlaste lood“

„Numbrid loevad“

„Terviseterad“

„Kirjanduslik reis ümber maailma“

„Vaata! Politsei!“

„September – eesti toidu kuu“

„Soome Vabariik – 100“

Hea kauaaegne koostöö on samas hoones asuva eakate päevakeskusega. Nende soov oli tähistada emakeelepäeva raamatukogus. Selleks sobis suurepäraselt kohtumine kirjanik Hinge Kaljundiga (15. märts).

Positiivset tähelepanu äratavad maalinäitused. Kohaliku hobikunstniku Urve Laiduse akvarellid (veebuar – märts) võeti soojalt vastu. Udrikult pärineva kunstniku Ilme Loik-Pärnoja õlimaaliid (mai-juuni) olid Eestimaa erinevatest paikadest. Suvel täitsid seinariuleid külmpapimagnetid ning moonidega ehitud keraamika. Rändnäitus Viru Säru - 30 sobis suurepäraselt vastremonditud lugemissaali. Suureks abiks on koostöö Saksi ning Urge raamatukoguga (Pärnumaa).

Aastavahetusel sai täita Lääne-Virumaa aasta tegu sedeleid.

Raamatukogutöötajate Helsingi reisi näitel sai talvekuudel proovida kudumistööd raamatukogus. Oli üllatavalt palju käsitööhuvilisi kaasalööjaid.

Koostööpartneriteks võib lugeda oma valla raamatukogusid, lasteaedu, gümnaasiumi ning kultuurimaja.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele

Peamisteks koolitustel osalejateks on jätkuvalt pensionärid, kes vajavad arvutikoolitust. Abi vajatakse pangakaardi aktiveerimisel, ID kaardi sertifikaatide uuendamisel jne. Lugejatele on laenutustöö käigus tutvustatud reserveerimise ja pikendamise võimalusi. Samas on ikkagi mugavam pöörduda raamatukogutöötaja poole, kui ise pingutada.

Koolituspäeval Rahvusraamatukogus (23. mai) anti ülevaade raamatukogutöötajatele uuenenud andmebaasist Digar. See on olnud suureks abiks, et leida lugejatele erilist vajaminevat teost. Pidevalt on saanud ka ise tutvustada Digar.ee võimalusi.

24. jaanuarist kuni 6. veebruarini käisid raamatukogus Tamsalu töötukoolitusest osalejad koos juhendajaga. Sai tutvustada raamatukogu ja komplekteerimist, samuti näidata Tamsalu ajalugu puudutavaid teemamappe, mis on aastakümnete jooksul kogutud ajalehe Virumaa Teataja põhjal. Järgnevatel kordadel toimetasid täiskasvanud „kooliõpilased“ juba ise maakonna ajalehe kallal, et leida vastavaid artikleid ja need välja lõigata.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Parim infokanal on endiselt raamatukogu koduleht. Hüppeliselt tõusis kodulehe külastatavus sügisel, kui raamatukogu oli avatud 4 päeva nädalas.

Olulise info edasiandmiseks on kasutatud Urrami e-posti keskust.

4.9 Andmebaasid

Raamatukogu kodulehel on olemas lingid e-kataloogi Urram, Rahvusraamatukogu digiarhiivi, Eesti artiklite ning koduloo andmebaasi.

Järjekindlalt on bibliografeeritud valla ajalehte koduloo andmebaasi kodulugu.ee.

5. 2018. aasta tegevused

Eesti Vabariik saab sel aastal 100-aastaseks. Sellega seoses on plaanis tutvustada enam eesti ajalugu, kultuuri ja elulaadi.

Leida lasteosakonda uus töötaja.

Jätkeb projekt „Kunst raamatukokku“, mis algas Tamsalu Gümnaasiumi õpilase Marianne Lapini loodusfotodega.

Plaanis on lasteosakonna riiulite ümberpaigutamine lapsesõbralikumaks ja täiendada paigutussüsteemi.

Seoses valdade liitumisega on päevakorral raamatute inventuur, tõenäoliselt märtsis.

2018 . aasta on kultuuripärandi aasta, leida sobivaid sündmusi raamatukokku.

Järgnev aasta tuleb töö- ja muudatusterohke.

Juhataja kt. Ira kasekamp

23. jaanuar 2018

LISA 1

Koolituste arv kokku	Koolitustundide arv	Koolituseks kulutatud
10	28	42,00

LISA 3

Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2017)
Tamsalu	Lugemissaali remont 3732,00

LISA 4

Laste- ja noorteüritused

Tamsalu raamatukogu	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
	Karupoeg Puhh - 90	13
	Karupoeg Puhh - 90	14
	Karupoeg Puhh - 90	7
	Karupoeg Puhh - 90	13
	Teemahommik lastele: Putukad	11
	Lasteraamatupäeva tähistamine	9
	Aino Pervik - 85	16
	Raamatukogutund / raamatu- seljaluule	14
	Raamatukogutund / raamatu- seljaluule	15
	Raamatukogutund / raamatu- seljaluule	10

